

FÖRDJUPNING

Modellbaserad beräkning för 2011–2015 med uppskjutna finanspolitiska stimulanser

I Konjunkturinstitutets prognos ingår att det genomförs ofinansierade finanspolitiska åtgärder utöver vad regeringen hittills har föreslagit och aviserat. Dessa åtgärder uppgår till 5 miljarder kronor i år och ytterligare 25 miljarder kronor 2012. Den makroekonomiska utvecklingen bedöms bli en annan om dessa ofinansierade åtgärder inte genomförs.

I denna fördjupning presenteras en modellberäkning av en sådan alternativ utveckling fram till och med 2015. De finanspolitiska stimulanserna 2011–2012 är 30 miljarder kronor mindre än i prognosen på längre sikt. Fördelningen mellan inkomster och utgifter framgår i kapitlet ”Offentliga finanser”, tabell 32. I beräkningen genomförs dessa stimulanser i stället 2016–2017 i syfte att överskotts målet ska nås på längre sikt.⁶⁵

Beräkningen är modellbaserad och genomförs med hjälp av Konjunkturinstitutets allmänjämviktsmodell KIMOD.

Tabell 44 Valda indikatorer för beräkning med uppskjutna finanspolitiska stimulanser

Årlig procentuell förändring respektive procent

	2011	2012	2013	2014	2015
BNP till marknadspris ¹	4,1	2,7	2,9	3,0	2,7
Antal arbetade timmar	1,8	0,2	0,8	0,7	1,0
Sysselsättning 16–64 år	2,4	0,9	0,9	0,7	0,8
Arbetslöshet 16–64 år ²	7,3	7,1	6,9	6,6	6,2
BNP-gap ³	-2,5	-1,7	-1,1	-0,3	0,0
KPIF	1,7	1,3	1,8	1,9	2,0
Reporänta ⁴	1,6	2,4	3,4	4,1	4,2
Offentligt finansiellt sparande ⁵	0,2	1,0	1,2	1,7	2,2
Konjunkturjusterat sparande ³	1,5	1,9	2,0	2,1	2,3

¹ Kalenderkorrigerad. ² I procent av arbetskraften. ³ Procent av potentiell BNP. ⁴ Vid året slut. ⁵ Procent av BNP.

Källa: Konjunkturinstitutet.

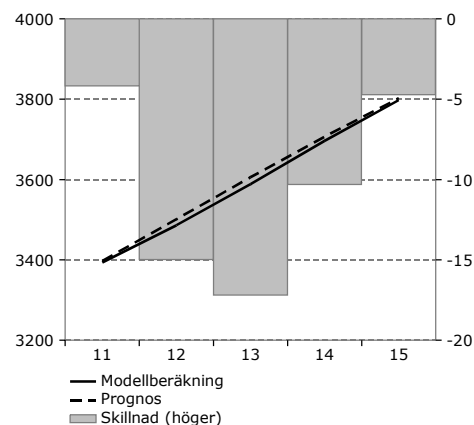
FINANSPOLITIKEN STRAMAS ÅT

Den modellbaserade alternativa prognosen baseras på att 30 miljarder kronor i ofinansierade åtgärder räknas bort för åren 2011–2012. Finanspolitiken blir då åtstramande 2012.

⁶⁵ För att kunna göra rimliga beräkningar av detta slag måste man göra antaganden som garanterar balanserad utveckling av bland annat offentliga finanser på längre sikt. Dessa antaganden påverkar modellresultaten 2011–2015 eftersom Riksbanken, hushåll och företag är framåtblickande i sina ekonomiska beslut.

Diagram 227 BNP-nivå

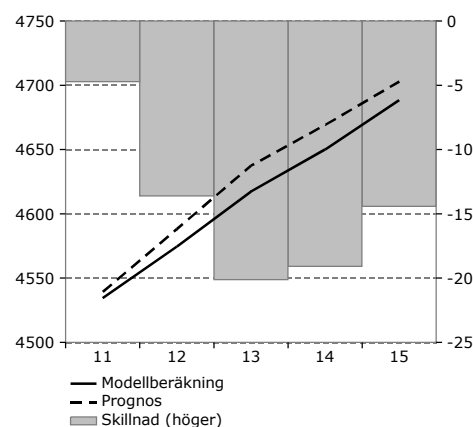
Miljarder kronor, fasta priser

Källa: Konjunkturinstitutet.

Diagram 228 Sysselsättning 16–64 år

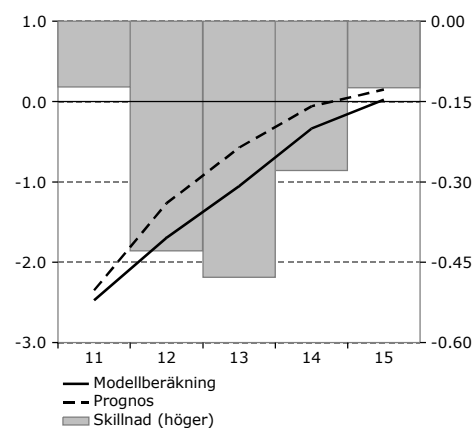
Tusental personer

Källa: Konjunkturinstitutet.

Diagram 229 BNP-gap

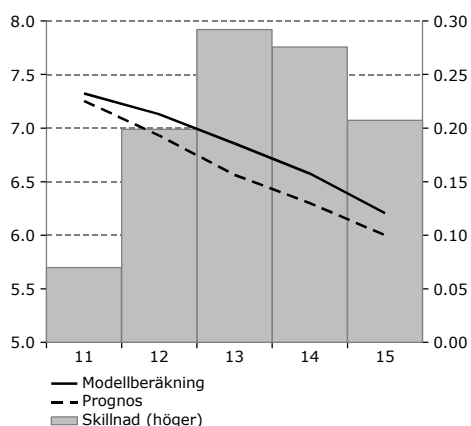
Procent av potentiell BNP

Källa: Konjunkturinstitutet.

Diagram 230 Arbetslöshet 16–64 år

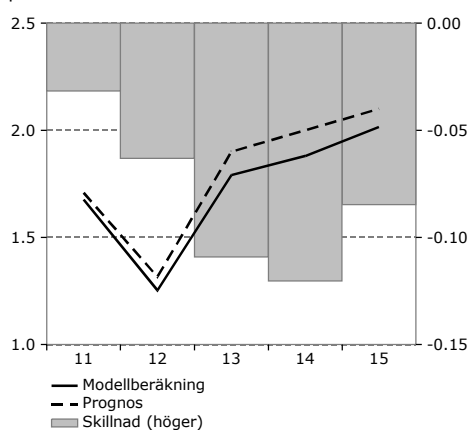
Procent av arbetskraften respektive procentenheter

Källa: Konjunkturinstitutet.

Diagram 231 KPIF

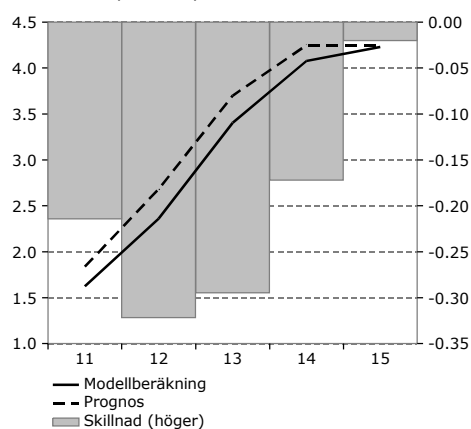
Årlig procentuell förändring respektive procentenheter

Källa: Konjunkturinstitutet.

Diagram 232 Reporänta

Procent respektive procentenheter

Källa: Konjunkturinstitutet.

Det indikeras av att det konjunkturjusterade sparandet ökar med 0,4 procent av potentiell BNP (se tabell 44).

De uteblivna finanspolitiska stimulanserna medför att produktion och sysselsättning ökar långsammare (se diagram 227 och diagram 228), vilket leder till lägre skatteinkomster och högre utgifter för transfereringar. Sammantaget innebär detta att den offentliga sektorns finansiella sparande 2013 bara blir ca 0,5 procentenheter högre i modellberäkningen än i prognosen, trots att de uteblivna stimulanserna motsvarar ca 0,8 procent av potentiell BNP. År 2015 är både det konjunkturjusterade och det finansiella sparandet ca 0,7 procentenheter högre än i prognosen.

ÅTERHÄMTNINGEN GÅR LÅNGSAMMARE

BNP-nivån i modellberäkningen är i genomsnitt knappt 11 miljarder kronor lägre per år 2011–2015 än i prognosen, räknat i fasta priser. År 2015 är ca 20 000 personer färre sysselsatta i modellberäkningen än i prognosen, och BNP-gapet sluts ungefär ett år senare (se diagram 229).

Hushållens efterfrågan utvecklas svagare än i prognosen eftersom de disponibla inkomsterna stiger långsammare. Det beror framför allt på en svagare arbetsmarknad och uteblivna skattesänkningar. Produktionen i näringslivet är därför lägre i modellberäkningen än i prognosen.

LÄGRE INFLATIONSTRYCK PÅVERKAR REPORÄNTAN

Den lägre sysselsättningen och den högre arbetslösheten (se diagram 230) i modellberäkningen innebär att inflationstrycket blir lägre (se diagram 231), eftersom lönerna utvecklas något svagare. Riksbanken, som beaktar den lägre inflationen och det svagare resursutnyttjandet, bedriver därför en mer expansiv penningpolitik enligt modellberäkningen. Reporäntan är därmed lägre alla år 2011–2015 (se diagram 232). År 2015 är dock resursutnyttjandet, mätt med BNP-gapet, fortfarande något lägre än i Konjunkturinstitutets prognos. Den mer expansiva penningpolitiken motverkar därmed inte den åtstramande effekten av de uteblivna finanspolitiska stimulanserna fullt ut.